Verslag Klankbordgroep
Stadsbroek en IJsselvizier

Datum	20-11-2023
Tijd	19.30 - 21:20
Locatie	Cultuurhuis Stadshagen
Voorzitter	Marinka van Vliet (Bureau Buhrs)
Aanwezig	**Luut Kroes** (WVF), **Marien Boersma** (Wijkvereniging WVF), **Edith Riezebos** (Agrarisch ondernemer), **Hans Wolters** (Agrarisch ondernemer),**Henk van Randeraad** (Seniorenraad Zwolle en inwoner), **Wander Kenter** (Wijkstichting Stadshagen Totaal), **Gert Jansema** (Stadsbroek Natuurlijk), **Michiel van Harten** (Natuurplatform Zwolle), **Geert Sluiter** (Bewoner IJsselvizier), **Michiel Damoiseaux** (Bewoner IJsselvizier), **Luc Haverink** (Buurtvereniging Hasselterdijk), **Bert Egberts** (Inwoner Zwolle).
Gemeente Zwolle	Bart van der Vegte (projectleider) en Henk Snel (projectgroep)
Afwezig	Anton Lubke (Inwoner van Zwolle), Rolf Koops (inwoner Stadshagen) Simone Kiewiet (Wijkstichting Stadshagen Totaal, vervangen door Wander Kenter), Margreet Tuinman (Inwoner Stadshagen), Ronald Memelink (Inwoner Westenholte), Jeanine Collet -Oosterhuis (bewoner Stadsbroek).
Notulist	Saskia Jannink (gemeente Zwolle)

Opening
De voorzitter benoemt het proces van de afgelopen periode en het programma voor vanavond.

Vaststellen agenda
Er zijn geen aanvullende punten vanuit de aanwezigen

Verslag vorige bijeenkomst en verloop tot nu toe i.r.t. rolomschrijving KBG

De voorzitter vraagt naar de ervaringen van de klankbordgroep.

- Het verslag van de 1e bijeenkomst is als advies bedoeld naar de raad. Dit wordt niet door iedereen zo ervaren.
- De vorige bijeenkomst had te veel kaders en is als niet constructief ervaren. De wens is om ook met de bewoners van IJsselvizier apart nog een keer bijeen te komen en de omgeving er meer bij te betrekken.
- Dhr. Kroes en dhr. Jansema hebben in samenspraak op 30 oktober een mail verstuurd aan de leden van de klankbordgroep waarin ze hun zorgen uitten over het proces en de kwaliteit van de opbrengst van de klankbordgroep, in het licht van de taakomschrijving van de klankbordgroep. De voorzitter vraagt aan de overige aanwezigen of deze zorg gedeeld wordt. Hierop volgen een aantal individuele reacties vanuit de deelnemers:
- Een deelnemer beaamt dit en vindt het onvoldoende. De klankbordgroep heeft vooraf een status gekregen en deze valt achteraf in het niet.
- Het blijft een advies wat er gegeven wordt, of het meegenomen wordt door de gemeenteraad is aan de gemeenteraad.
- Het gevoel dat de gemeente al verder is, een stapje verder dan dat wij zijn.
- Na de 1e bijeenkomst heerst het gevoel dat het instellen van de klankbordgroep een ‘moetje’ is geweest, vanwege de snelheid waarin gehandeld lijkt te moeten worden. Daarom had de deelnemer twijfels over deelname aan de 2e bijeenkomst.

- Het gevoel dat iedereen voor zijn eigen standpunt zit. De deelnemer ervaart het als vooringenomenheid van de diverse aanwezige partijen. Mist de urgentie van woningbouw. Ook overwogen om niet te komen, maar wilde de vooringenomenheid niet stimuleren en is dus wel gekomen.
- Het verslag was waarheidsgetrouw.
- Conflicterende belangen zijn prima, er bestaat niet één waarheid.
- Belangrijke materie, te groot om in één bijeenkomst duidelijkheid te krijgen.
- De brede taakomschrijving van de klankbordgroep heeft (te) hoge verwachtingen geschapen.
- Er is afgesproken dat het verslag niet een eensluidend advies kon zijn, maar ook voldoende is om de veelheid aan belangen en meningen te lagen zien.

a. Discussie vervolg KBG

De voorzitter vraagt aan de klankbordgroep; wat zouden jullie met het oog op het proces dat nog staat willen bereiken met deze klankbordgroep?

Individuele reacties:

- De kennis vanuit het gebied heeft waarde voor de gemeenteraad. Wat is de verwachting vanuit de raad voor de klankbordgroep?
- Wat is de argumentatie om Stadsbroek en IJsselvizier in één klankbordgroep te houden? De projectleider legt uit dat dit vanuit de omgevingsvisie gelijk is getrokken in één proces. Uiteindelijk kunnen we ons voorstellen dat het uiteen gaat om dit in twee aparte trajecten verder te verkennen. Dit houdt in dat de huidige klankbordgroep na het besluit over de richtinggevende uitspraken wordt opgeheven. Partijen worden dan uitgenodigd om bij de vervolguitwerking per gebied betrokken te zijn.
- De vraag wordt gesteld dat als de behoefte aanwezig is om nog een vervolgsessie te houden, of dit dan mogelijk is? Ja, is het antwoord vanuit de voorzitter, dit is zeker mogelijk.
- Het is de moeite waard om een extra sessie te houden om te kijken over welke punten we het wel eens kunnen worden en daarover een advies mee te geven aan de gemeenteraad.
- Kijkend naar het proces van de gemeenteraad kunnen we dit nihil beïnvloeden. De wens is niet alleen een advies voor de raad op te stellen maar ook voor college een advies samen te stellen voor zowel Stadsbroek en IJsselvizier. Dit kan met de opbrengst uit deze huidige klankbordgroep bijeenkomst. Een aantal aanwezigen reageren hierop met de vraag of dit dan nog geloofwaardig zal zijn als men met twee verschillende adviezen komt.
- Niet iedereen is het ermee eens dat een vervolgsessie met de klankbordgroep nodig is. Het standpunt is duidelijk van de meesten dus heeft het toegevoegde waarde? De projectleider geeft aan dat er 6 richtinggevende uitspraken zijn waarvan we, uitgezonderd de nuances, het er over 5 wel aardig eens zijn. Het enige punt waar men het niet over eens is betreft de woningbouw. Zijn voorstel is om de 6 richtinggevende uitspraken nu door te nemen en te bespreken of hierover ook consensus in grote lijnen is.
- Over de invulling van woningbouw is nog niets vastgesteld binnen de gemeente, wel liggen er suggesties vanuit de participatiefase. Laten we deze voorstellen dan samen gaan doorlopen. Wat de leden van de klankbordgroep zeggen moeten we inpassen en meenemen naar het college voor invulling van de woningbouw.

De voorzitter vraagt aan de klankbordgroep; wil iedereen hier nog tijd en aandacht aan besteden?

Individuele reacties:

- Laten we invulling geven aan zaken waar iedereen zoveel mogelijk blij van wordt. Dat is het zeker waard om tijd in te steken, het is tenslotte onze '(achter)tuin' waar we over praten.
- De conclusie van de vorige keer was ook dat er snel duidelijkheid moet komen voor de agrariërs en gebruikers in de gebieden.
- Een aangepast verslag van de vorige vergadering is geen optie, dit is tenslotte al naar de raad gegaan. Wel kunnen we de 6 richtinggevende uitspraken in een apart document toelichten met een paar punten bij elk standpunt.
- Iedereen wil de 6 richtinggevende uitspraken graag langslopen en dit wordt toegevoegd aan de agenda voor deze avond.
- De optie wordt benoemd om per belang te kijken wat men nog extra wil zeggen en hiervoor argumenten aan te dragen.
- Men wil de agrarische achtergrond van het gebied in stand houden in IJsselvizier, het zou goed zijn ook naar andere opties te kijken. Genoemd wordt als voorbeeld het verplaatsen van de moestuinen.
- De projectleider geeft aan dat de richtinggevende uitspraken beleid zijn en als vertrekpunt gelden voor het vervolgproces.

Terugblik raadsvergadering

a. De projectleider geeft een samenvatting van de conclusies uit de raadsvergadering:

- Natuur(ontwikkeling) en recreatie zijn leidend voor de gebieden.
- Grootschalige woningbouw is uitgesloten in beide gebieden.
- Voorkeuren mate van woningbouw lopen uiteen, er lijkt een meerderheid voor kleinschalige/beperkte woningbouw in beide gebieden.
- De fracties willen meer duiding van de richtinggevende uitspraken.
- De wens om voor Stadsbroek te werken met varianten in het gebiedsvisie proces.

b. Bespreking

- De conclusies worden goed ontvangen. Het advies van de groep is om in het vervolg de beide gebieden uit elkaar te halen met elk een eigen proces.

Vervolgproces

a. Er volgt een PP presentatie door de projectleider over het vervolg van de gebiedsprocessen.

IJsselvizier: gaat richting een landschaps-ontwikkelplan (LOP). De volgende punten worden besproken:

- Er wordt door de klankbordgroep gevraagd wat de geografische afbakening is van het LOP. De projectleider antwoordt dat dit in de startnotitie verder wordt uitgewerkt.
- Qua aanpak van het vervolgproces zijn er nog keuzes te maken. In principe neemt de gemeente de lead om het LOP op te stellen en uit te laten werken. Gedachte is dat het een optie kan zijn om dit bij de gebiedspartijen neer te leggen. Ook grondeigenaren zouden dit kunnen doen, of een coalitie van allen. Dit zou met financiële steun vanuit de gemeente kunnen (startnotitie als vertrekpunt). Eigenaarschap in het gebied neerleggen wordt als positief ontvangen mits iedereen een gelijk aandeel in het proces krijgt.

- Voorgaande punt is nog niet besproken met het bestuur/de wethouder. De gemeente heeft zelf ook grond in eigendom, evenals een ontwikkelende partij, daarmee ook nadrukkelijk een belang. Een vervolggesprek hierover is nodig met alle grondeigenaren en moet voorgelegd worden aan het college.
- Als men voor deze werkwijze kiest dan zal de participatie al tijdens de vorming van de startnotitie vormgegeven moeten worden. Hieraan zullen de uitvoerders dan invulling moeten geven.
- Moet de gebiedscoöperatie IJsseldelta meegenomen worden? Indien zij een stakeholder zijn dan wel. Deze partijen worden in een 'Start voor de start' inzichtelijk gemaakt.
- Er wordt gevraagd of we de gemeente Kampen mee kunnen nemen in het proces van IJsselvizier aangezien de lijn over de gemeentegrens loopt. Dit is theoretisch mogelijk maar nog niet zo ingestoken. De gemeente Kampen is wel om input gevraagd, maar er is geen respons op gekomen.
- De randvoorwaarden moeten vooraf duidelijk zijn.

Het procesvoorstel voor Stadsbroek is om met varianten toe te werken naar een gebiedsvisie. De volgende punten worden besproken:

- Prioriteiten en spelregels moeten vooraf duidelijk zijn om varianten te kunnen bepalen en ook te beoordelen.
- Een participatieproces is integraal onderdeel van het vervolgproces. Dit heeft betrekking op de varianten-fase en op de uitwerkingsfase. De invulling daarvan wordt nader bepaald in de startnotitie
- De uiteindelijke voorkeursvariant(en) zou(den) bepaald kunnen worden door dit voor te leggen aan de bevolking (nader te bepalen hoe en wie) (voorbeeld Isala gebouw wordt genoemd waarbij inwoners Zwolle mochten stemmen over ontwerp van het gebouw).
- Uiteindelijk blijft het te allen tijde een gemeenteraadsbesluit om een visie vast te stellen.
- De gemeente neemt de lead in dit proces. De belangen bij invulling van dit gebied liggen grotendeels bij de gemeente (denk aan grondpositie, recreatieve voorzieningen, groenstructuur, natuurontwikkeling, woningbouw). Uiteraard pakt de gemeente dit in nauw overleg met grondeigenaren en gebiedspartijen op.

Aandachtspunten KBG bij vervolgproces

- De gedachte om heel intensief met alle gebiedspartijen van IJsselvizier samen te werken biedt een aantrekkelijk perspectief. Klankbordgroep vindt het, ongeacht wie er de lead neemt, heel belangrijk dat alle gebiedspartijen goed mee kunnen doen. Een intensieve betrokkenheid van alle gebiedspartijen spreekt aan omdat we met elkaar een prioriteitenlijst kunnen maken en de slagvaardigheid is prettig. Financiële afhankelijkheid is er wel vanuit de gemeente.
- De Wijkvereniging Westenholte wil zelf kijken of zij een regisserende rol willen vervullen. Wel geldt dat dit nog onder voorbehoud is van bespreking met de wethouder/het bestuur van de gemeente.
- Het werken met de varianten voor Stadsbroek lijkt een goede vervolgstap te zijn waarin verschillende functies die beoogd zijn, kunnen variëren van intensief tot extensief, van x-aantal woningen tot y-aantal woningen. De klankbordgroep vindt het belangrijk om te weten hoe de varianten worden samengesteld en welke ruimte is om daarover mee te praten.
- Qua planning en vervolgstappen: aan de ene kant wordt geen haast gevoeld, anderzijds is duidelijkheid wel zo prettig naar alle partijen. Dit wordt beaamd door meerdere aanwezigen.

Bespreking (concept) Richtinggevende Uitspraken

De klankbordgroep bespreekt de 6 (concept) richtinggevende uitspraken en trekt daarbij een aantal conclusies. Deze zijn hierna opgesomd:

1. **Beide gebieden** worden niet langer gereserveerd als mogelijke grootschalige uitleglocatie voor verdere verstedelijking van Zwolle en daarmee uitgesloten van intensieve woningbouw programmering.
    - De klankbordgroep kan zich hierin vinden en steunt deze richtinggevende uitspraak.

2. Verdere uitwerking van **beide gebieden** vindt plaats rekening houden met het principe van ‘water en bodem sturend’ zodat het gebruik en de inrichting past bij de toekomstige klimatologische verwachtingen.

    - Er wordt gevraagd naar de term ‘water en bodem sturend’, de projectleider geeft hier toelichting op en geeft aan dat dit een ontwerpprincipe is dat als uitgangspunt dient bij de vervolguitwerking.
    - De klankbordgroep kan zich naast deze opmerking, verder hierin vinden en steunt deze richtinggevende uitspraak.

3. **IJsselvizier** blijft een hoofdzakelijk agrarisch gebied en waar mogelijk worden aanvullende functies toegevoegd met respect voor de bestaande landschappelijke structuur.

    - De wielerbaan op de ijsbaan in Westenholte was eerder geen optie voor de omwonenden. Misschien dat er nu anders naar gekeken kan worden.
    - De klankbordgroep kan zich naast deze opmerking, verder hierin vinden en steunt deze richtinggevende uitspraak. Wel wordt belang gehecht aan een goede uitwerking in het landschaps-ontwikkelplan.

4. In **IJsselvizier** is aanvullende woningbouw gewenst in beperkte vorm. Inwoners hebben behoefte aan kleinschalige woningbouw, passend bij de bestaande structuur.

    - De zin in de richtinggevende uitspraak: ‘inwoners hebben behoefte aan kleinschalige woningbouw’ moet genuanceerder. Dit betreft inwoners van Zwolle en niet specifiek van IJsselvizier. Hoeveel mensen dit zijn zou nader onderzoek vergen. Er zijn ook inwoners van IJsselvizier die op eigen erf een extra woning willen toevoegen/bouwen. Suggestie: ‘een aantal inwoners (binnen en buiten het gebied) heeft behoefte aan...’.
    - Er wordt gevraagd of er sprake kan zijn van voorrang voor huidige bewoners in IJsselvizier/Westenholte op de woningbouw? Dit ligt wettelijk lastig. Volgens Wander Kenter heeft Simone Kiewiet hier ervaring mee bij de gemeente Dalfsen.
    - De klankbordgroep kan zich naast deze opmerkingen, verder hierin vinden en steunt deze richtinggevende uitspraak.

5. Voor **Stadsbroek** kan, in samenhang met het gebied rond het Zwarte Water en de overzijde (Dijklanden) een visie ontwikkeld worden richting een parklandschap dat een groen en recreatief uitloopgebied vormt met eventuele sportfaciliteiten in de openbare ruimte. Voor zowel inwoners van Stadshagen als inwoners van Holtenbroek en Aa-landen.

    - De klankbordgroep is benieuwd naar de ‘duiding’ bij deze uitspraak, want het is goed om de nuances te kennen van de onderdelen die hier genoemd worden.
    - De klankbordgroep kan zich deze processtap voorstellen waarbij het werken met varianten een goede tussenstap lijkt.
    - De klankbordgroep kan zich met ruimte voor nuanceringen tijdens de vervolgstappen, vinden in deze richtinggevende uitspraak en steunt dit.

6. Woningbouw kan (financieel) ondersteunend zijn aan nieuwe ontwikkelingen. Voor **Stadsbroek** geldt dat er een nader te bepalen aantal woningen ontwikkeld kan worden waarbij invulling wordt gegeven aan een specifieke doelgroep of typologie (bijv. klimaatneutraal, houtbouw, circulair, of anderszins). Het toevoegen van woningen moet zich verhouden tot het kunnen voortzetten van de bedrijfsvoering van agrariërs in het gebied. Relevant zijn dan bijvoorbeeld bestaande milieucontouren van agrarische bedrijven. Een bandbreedte qua aantal woningen is op dit moment nog niet te noemen omdat daar in deze fase geen onderzoek naar is gedaan.

    - Er wordt gevraagd naar de variant volledig groen, dus zonder woningbouw. Er is ruimte om dit mee te nemen in de uitwerking van varianten voor het vervolgproces. Al moet het wel passend zijn bij de richtinggevende uitspraken en daar is juist sprake van een mix van functies. De varianten worden aan het begin van het proces vastgesteld. De klankbordgroep kan hierover advies geven.
    - De woningbouw heeft in deze fase geen aantallen. Wel leeft de wens bij een aantal leden van de klankbordgroep om ‘helemaal geen woningbouw’ als variant op te nemen.
    - De klankbordgroep kan geen brede steun uitspreken voor deze uitspraak. De meningen over woningbouw in dit gebied zijn verdeeld.
    -

Afronding

De projectleider spreekt de komende week de wethouder en neemt deze punten mee en daarna kan het vervolgproces verder.

1. De projectleider stelt, mede met input van deze klankbordgroep, een beslisnota op voor het college met daarin de richtinggevende uitspraken, een nadere duiding daarbij (beschrijving wat we onder de richtinggevende uitspraken verstaan en wat niet), inzicht in het vervolgproces (aanpak en stappen).
2. De beslisnota gaat naar college.
3. Voordat de nota in de raad wordt besproken, is er ruimte voor de klankbordgroep bespreking van de beslisnota (naar verwachting januari 2024). De klankbordgroep kan dan een advies daarop geven.
4. Er wordt een voorstel gedaan om de bespreking een volgende keer in 2 aparte klankbordgroepen te doen. Evt. in 2 opeenvolgende sessies van een uur. Dan kan men kiezen bij een of beide sessies aanwezig te zijn.

Reflectie bijeenkomst en sluiting

- Beter dan vorige keer.
- Positiever.
- Een volgende keer goed kijken naar wat nodig is.
- Constructief.

Bijlage

- Presentatie Klankbordgroep bijeenkomst 2